

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: ...
 Vidéken: ...
 Egy hétre ...
 Negyedévre ...

Feladványok: ...
H. MORICZ PÁL.
 Kladoh és lapnyújtószerek.
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

A bolond kéz.

(A munkások fojtogatása.)

Gróf Tisza Istvánnak a kezéről van szó, amelyről hívei és követői — nagy számmal vannak, amióta ő miniszterelnök lett — előszeretettel hirdetik, hogy erős kéz. Mi mindent tett ez a kéz, amióta a hatalom gyeplőjét kezében tartja, azt az időszakos krónika híven följegyezte. Tett-e jót is? Nem tartozik ide. Tett-e rosszat is? Az sem tartozik most ide. Hanem amit most szándékozik tenni, az valóban rossz. Nemcsak azért, mert alkotmányellenes, mert beleütközik az egyesületi szabadságba, a melyért alkotmányunk garantát, hanem azért is, mert még kormányzati szempontból is okatlan és rossz.

Arról van szó, hogy az összes munkás-szakegyesületeket egyidőben, egy napon bezaratja, felosztatja és működésre lehetetlenné tege.

Történt valami a budapesti pékszakegyesületben, ami csakugyan nem helyes. Nem is a szakegyesület követte el a hibát, hanem egyes emberek, akikért az egyesület felelősséget nem vállalhat. Emiatt gróf Tisza István tabula rasát akar csinálni és el akarja törölni a föld színéről az összes szakegyesületeket. Mit is lábatlankodnak itten? Mincképpen alakultak? Hogy a munkásérdekeket megvédjük és képviseljük? Hogy sok ezer meg ezer munkásnak azt a megnyugvást szerezzék meg, hogy van kihez fordulniok, ha bajba jutnak, miután a törvényhozás házában egyáltalában nincs képviselőjük? Pokolba a munkásokkal és a szakegyesületekkel! Az erős kéz, a bolond kéz arra való, hogy belemarkoljon az alkotmányba, annak minden járulékába. El velük a földszínéről! Ugy gondolkozik a miniszterelnök, hogy ha szakegyesületek nem volnának, szociálista kérdések sem volnának.

De vajjon eltörli-e ezzel a drákói intézkedéssel, amely, vel fenyegetődik, a munkáskérdést is?

A történelem és a közelmúlt idők eseményei az ellenkezőt bizonyítják.

Még emlékszik a világ a német birodalmi kormányának rettenetes erő-

szakosságára. Nobiling annak idejében merényletet kísérelt meg Vilmos császár, a most uralkodó német császár öregapjának élete ellen. Nosza, jöttek a szociáldemokraták ellenségei és követelték, hogy külön törvényt csináljanak a szociáldemokraták ellen. Megszületett a híres-neves „Sozialisten-Gesetz“, a melynél embertelenebbet el nem képzelhetünk, mert hát azt állították, pedig igaz sem volt, hogy Nobiling szociáldemokrata volt. Minden szociáldemokratát tüzzel-vassal üldöztek. Az érdekeik képviselőit büntölték, vagy száműzték. Sajtó termékeiket elkobozták; szellemi harcosaikat hibetelen kegyetlenséggel üldözték. Minden szociáldemokrata, még Bebel, Liebknecht és Engels is el voltak készülve arra, hogy iszonyu atrocitásoknak lesznek kitéve, ami nem is maradt el. A birodalmi kormány örömujjongásban tört ki, mert azt hitte, örökre leszámolt a szociáldemokráciával.

Azonban a munkáskérdést az idők érlelték meg és így törvény azt a föld színéről el nem törölheti. Nem is törölte el Németországban sem, hanem ellenkezőleg: nagyra növelte, úgy, hogy ma már — a híres törvény után néhány évtizeddel — a szociáldemokratapárt Németországnak egyik leghatalmasabb politikai pártja lett.

Ha gróf Tisza István csakugyan megvalósítja szándékát, akkor a legjobb uton van, hogy a nálunk csak fejlődésben lévő szociáldemokráciát rövid idő múlva nagyra növelje. Pedig ő az ellenkezőt akarja elérni. Sokkal erősebb és sokkal veszedelmesebb a titokban — és így nem a rendőrség ellenőrzése alatt végbemenő — agitáció. Igaz, hogy sok egzisztencián végiggázolnak majd könyörtelenül. Egyeseket eltiporhatnak; megsemmisíthetnek intézményeket is, amelyek a munkásérdekek védelmére alakultak. De ez mind csak arra való, hogy vértanukat szerezzen az eszmének, a mely a kor eszméje és egyszersmind a jövőre kiható világmozgató eszme is, amely tüzes leheletével végigjárja a világot. Csak teremtsen gróf Tisza István vértanukat, ha lelkiismerete elbirja és

sokat hangoztatott szabadelvűsége megengedi. De a magyarországi szociálistamozgalmat és a munkáskérdést bolond kézzel oly hatalmassá teszi, hogy sem csendőrszurony, sem rendőri hatalom nem tud majd megbirkózni vele. Ez lesz a bolond kéznek legsikeresebb munkája.

A debreczeni ref. egyházkerület közgyűlése

(Második nap.)

Nagy, mondhatni fokozott érdeklődés mellett folytatta az egyházkerület másodnapos gyűlését.

Nevezetes és nagyjelentőségű események történtek. A csökönyösöket a haladó kor kezdi már morzsolni. A rendszer változtatására jelentőségteljes lépések történtek.

Bátran nevezhetjük *erőpróbanak* azt az összezsapást, azt a harcot, a mely a régi rendszerrel a főgymnáziumi igazgató választásánál történt és vivatott meg az új rendet sürgetők teljes diadalával.

Figyelmen kívül hagyjuk a bukott igazgató, Sinka Sándor, a diadalmasan megválasztott új igazgató, Karai Sándor személyét, a rendszerek mérközését nézzük egyedül e helyen. Nyíltan irhatjuk, hogy az a régi rendszer, melynek védelmére Kiss Albert szállott táborba híveivel: — megbukott Karai Sándort 45 szóval választották meg a Sinka Sándorra adott 27 szó ellen. Három szavazólapot üresen adtak be.

Hisszük, most következnek a fejlődés évei; különösen ha majd a megillető államsegélyből is érdemes részt nyer a főiskola; a mire szüksége, de joga is van az iskolának, a melynek felvirágozását minden igaz magyar lélekből, szívből kívánja! Egyébként erre vonatkozólag magas színvonalon tartott vita folyt le a közgyűlés előtt, a melyről tudósításunkban részletesen is emlékezünk.

Elnökök: Kiss Áron püspök, Dégenfeld József gróf, főgondnok; jegyzők: Zsigmond Sándor, Ujfalussy Béla, Bartha Béla dr., Sass Béla dr.

Kiss Áron püspök felkéri a tagokat a helyfoglalásra. 9 órakor megnyitják az ülést. Dégenfeld gróf főgondnok felhívására

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiant czzeggel legyen ellátva **F. Hoffmann-La Roche & Co** vegyészeti gyár **Basel** (Svájc.)

jegyzők felolvassák a múlt ülés jegyzőkönyveit. A felolvasott jegyzőkönyveket hitelesítették.

Dégenfeld gróf előterjeszti, hogy a szerdai közgyűlés megállapodása szerint a főiskolai ügyeket veszik elő. Első sorban a tanárválasztást ejtsék meg; a miért elsősorban a tanárválasztó bizottságot ajánlja megválasztani, mely 4 világi és 4 egyházi férfiuból álland. A szavazatok összeszámolását pedig a Görömbe Péter elnökle alatt szerdán megválasztott szavazat összeszámoló bizottság fogja teljesíteni. A főgondnok előterjesztését ellenvetés nélkül fogadták el s megkezdődött az első szavazás. Itt megemlítjük, hogy a tanárválasztó bizottság 16 tagból áll, a bizottság 8 tagját a debreczeni egyház, 8 tagját az egyházkerületi közgyűlés választja.

Ameddig a szavazatok összeszámolása folyik, **Dégenfeld** gróf az ülést folytatólagosan megnyitja.

Tanári állások betöltése.

Sass Béla jegyző a jogi tanszékre törént jelöléseket olvasta fel. Az igazgatótanács határozati javaslata szerint első helyen dr. **Tóth** Lajos budapesti ügyvédjelöltet, 2-ik helyen dr. **Forgon** Lajos pécsi posta és távirat segédtitkár, 3-ik helyen **Bacsó** Jenő debreczeni ügyvédet, 4-ik helyen dr. **Varga** Imre debreczeni ügyvédet, 5-ik helyen **Nagy** István dr. turkevei ügyvédet jelöli a magánjogi tanszékre. Ezután a jelölt ügyvédek képesítéseit ösmertette a jegyző; de ismerette azoknak a képesítéseit is, a kik nem jelöltettek, de a pályáaakat nem vonták vissza.

A gymnáziumi matematikai és fizikai rendes tanszékre jelöltettek: Nyári Béla debreczeni ref. g. helyettes tanár, 2-dik helyen Daru Mihály n. körösi ref. tanítóképezdei rendes tanár, 3-dik helyen Lengyel Endre hajdunánási rendes tanár. Felolvastattak a képesítéseik.

A tanítóképezdénél a földrajz—természettudományi tanszékre egy pályázat érkezett. Dr. Molnár István hajduböszörményi tanár pályázott. A meddő pályázatra tekintettel új pályázatot hirdetnek ki.

A tanárválasztó bizottság tagjaira 61 szavazatot adtak be. Az egyházkerület részéről megválasztottak Széll Kálmán, Dorogi Lajos, Ujfalussy Béla, Ritóokh Zsigmond, György Endre, Szikszay Zoltán, Sütő Kál

Kálvinista urak és papok.

II.

Még a szerdai egyházkerületi közgyűlésről maradt a tollhegyben a gyomai lelkésznek, nagytiszteletű Garzó urnak a neve. Odaelő borotvált bajszu kálvinista pap volt, a mi a kakasostornyú gyülekezetek papjai között ritkaság. . . Ma már sodorintásra áll az őszes szálakkal elegyes barna bajszu. Zengő, okos szavait élvezet hallgatni. Erdem szerint illik a tanácskozó terembe.

A bánsági esperesnek, Dombay Lajosnak illene oldalára a kard. les, magas férfi. De a hatalmas természetben poeta szív rejlik. A bűgő szózat gyengéd érzéseknek a tolmácsolója. Állítólag vele történt, hogy az egyszerű magyar szokásu nagytiszteletű ur káplánt keresett és minden jóval biztatta az egyik fiatal tiszteletest:

— Öcsém! Még a kapczádat is kimosatom!

— Bocsnát! Nem szoktam kapczát viselni, felelte az ifju, gavalléros tiszteletes, a ki, természetesen, nem is vállalta a káplánságot sem.

mán, Horthy István. A debreczeni egyház részéről Dicsőfi József, K. Tóth Kálmán, Márton Imre, Kiss Albert, Varga Lajos dr., Kocsár Gábor, Szikszay Szabó József, Szunyogh Bertalan küldettek be; mint világi elnök Dégenfeld József gróf főgondnok, mint egyházi elnök Kiss Áron püspök szerepeltek.

Megválasztottak tanároknak.

A választás megejtése után Dégenfeld gróf elnök kihirdeti a választás eredményét. Eszerint a magánjogi tanszékre a beadott 16 szavazatból Tóth Lajos dr. 15, Forgon Lajos dr. 1 szavazatot kapott. E szerint tehát Tóth Lajos dr. budapesti ügyvédjelölt megválasztottnak kijelentetik.

Következik a gymnáziumi tanár választása. Miután a választó-bizottság szavazata egyenlően oszlott meg Nyári Béla és Lengyel Endre között, az 1885. évi 254-ik határozat 6. pontja alapján a közgyűlés titkos szavazás útján választ. A beadott 76 szavazatból Nyári Béla 49, Lengyel 27-et nyert. E szerint Nyári Béla választott meg a gymnáziumi fizikai és matematikai tanszékre.

Főiskolai igazgató tanács megalakítása.

Ezután a főisk. igazgató tanácsot alakították meg így: Egyházi részről, Széll Kálmán, Dorogi Lajos, Zsigmond Sándor, Dávidházi János, Sütő Kálmán és Görömbe Péter. Világi részről: Hajnal István dr. Lengyel Imre, György Endre, Ujfalussy Béla, Kiss Elek és Rásó Gyula; a debreczeni egyház részéről Kiss Albert, Dicsőfi József, Szikszay-Szabó József és Márton Imre küldettek ki.

Igazgató választás.

A főgymnázium igazgatói állására első helyen **Sinka** Sándor eddigi igazgatót, második helyen **Karai** Sándort jelölte a főiskola igazgató tanácsa. A választás iránt nagy volt az érdeklődés. A választás eredményének kihirdetése szerint a beadott 75 szavazatból **Sinka** Sándor eddigi igazgató 27; **Karai** Sándor 45 szavazatot kapott, Három szavazólap üresen adatott be. Eszerint tehát az 1904—1910. terjedő 6 évre, a közgyűlés **Karai** Sándor tanárt választotta meg igazgatóknak.

„Elfogadtatik . . .”

Görömbe Péter esperes a szabolesi nemes urak hazájából, Nagyállóból kormányozza kiterjedt egyházmegyéjét. Zömök, széles emberke. Kerek hun koponya. Pápaszemet visel. Beszéde után itélve atgondolt, tapasztalt egyházi embernek látszik, a ki erős független érzéseiről is nevezetes.

De hogy az urakra is sort kerítsek már, hát Domahidy Elemér főispán, egyházmegyei gondnok is szót emelt. Elég rokonszenvesen, sok jóindulattal szólt a debreczeni főgymnázium ügyéhez, az apja Domahidy István ur örömmel legeltette a szemét a fián.

A vármegye szomorú-füz lombos bajszu Gyula bácsija, Rásó Gyula vicz-ispán urunk is jelen volt! De már ötlet csak a vármegyehez nagytanácsstermébe húzza vissza a lelke. Mert itt bajosabb volna a bölcsét játszani a sok tanult koponyájú ember között.

A mikor felszólt, éles itéletével, Széll Kálmán esperes uralta most is a teret. Talán tetszetősebb, mint szónok Zsigmond Sándor; de az útján egyenesebben, határozottabban, ingadozás nélkül lépked, nyomul előre Széll Kálmán, a ki vezéri szerepre van hi-

Műszó ez a „elfogadtatik”, „tudomásul vétetik” kifejezés, a mely sokszor hangzott el az igazgatói választás megejtése után, mely tudvalevőleg nyílt mérkőzés volt a Kiss Albert-féle régi rendszer és az új rendszer táborá között.

Az izgalom után elgondolkozott, megpihent mindenki és a felolvasott jelentésekre sűrűn hangzott fel az egyhangu elnöki kijelentés: „tudomásul vétetik” — „elfogadtatik . . .”

Közben a nyugalomba vonult Karsa István doktort a jogakadémia hazafias, egyik legjelesebb tanárát is a legteljesebb előismeréssel bucsuztatta el az egyházkerület.

És csak a gymnáziumi jelentés kapcsán támadt nagy jelentőségű, magas színvonalon tartott vita az igazgatótanács azon javaslatát illetőleg, hogy a főgymnáziumi V-ik párhuzamos osztály létesítésére és fenntartására állami segínyt kérjenek ki vagy sem, a mi természetesen magával vonja a főgymnáziumnak az államsegéllyel való teljes, további fejlesztését is.

Ennél a kérdésnél támadt a nagyjelentőségű vita, a mely a főiskola helyzetét megvilágította. Az érzelgős nyilatkozatok mellett a komoly helyzet ellentmondást nem tűrően követeli a cselekvést a főiskola érdekében. Efelől a legellentétebb elvűek is megegyeztek.

Az államsegély.

Az igazgatótanács jelentése nagy hullámokat zavart fel, hogy ki kell kérni az államsegélyt, amelyet a főiskola színvonalon tartása és fejlesztése kíván meg; mivel kimerültek a jövedelmek.

Kiss Albert lassan, élesen szótagolt beszédben jelentette ki, hogy az igazgató tanácsnak az államsegély igénybevételét illető javaslati pontozatát kifogásolja. És bő megindokolás után azt indítványozza, hogy hagyják függőben az államsegély kérése felől való döntést, a míg a zsinat az 1848. XX. törvényezikket letárgyalja; mert más annak az alapján kérni az államsegélyt. Tehát várják be ennek a végrehajtását.

Deficit és államsegély.

Bartha Béla más szempontból szólott hozzá a fontos kérdéshez. Az bizonyos, hogy az V-dik osztály párhuzamosítását a jövő évről keresztül keil vinni. Amde addig sü-

vatva a magyar kálvinista egyházban, ugyanis a szalonai esperes felől sokan így vélekednek.

A főgymnáziumi igazgató választásánál két rokonszenves tanári ferfiu került szembe. De hisszük, hogy ezután a főiskola javáért egymás mellett fognak haladni.

Ez a változás megokolt rendszerváltozást jelent és az igazán „letört férfiú” nem a volt igazgató itt . . . Az avatag szellem vallott itt orvosolhatatlan kudarcot. Az elmégesedett, kifakadozott sebek bizonyítják, hogy éppen idejekorán.

A fiatal Tisza Kálmán csöndesen, hallgatag szemlélte a kálvinista urak és papok különféle összecsapásait. A ki fiatal korában így tud hallgatni, így tud figyelni a gyülekezetben, élemedettebb kort érvén, magának is lesz sok okos, komoly mondanivalója. A Tisza család fiatal tagja helyes uton halad. Majd megutálja még a bátyja is azt a csömörletes politikát és feledést keresni, önzetlenebb, áldottabb munkát végezni megtér az egyházhoz, melynek falai között éltető, hives patak cseregdedik.

Szabad Hajdu.

lyedt a főiskola anyagi állapota, hogy ma már a fentartásra a tökéletesi jövedelmet is kénytelenek felhasználni. És csak látszólagos a 13 ezer korona (mely már most 11 ezer koronára olvad le) felesleg, **valójában pedig deficizt van.** Kevesebb a jövedelem fedezete a jövőre, mint eddig volt.

Es ha államsegély nélkül állítják fel a további párhuzamos osztályokat (a mi lehetséges ugyan, ekkor még inkább rosszabbodik az anyagi helyzet. Nem az itt a baj tehát, hogy az államsegélyt igénybe vesszük, hanem az, hogy eddig nem vettük igénybe. A verseny gimnázium így létesült. És ugyan micsoda veszedelem állott elő abból, hogy az egyházkerület többi gimnáziumai igénybe vették a törvényben biztosított államsegélyt? A Kiss Albert féle hivatkozás az 1848 XX. törvényzikk életbe lépésének a megvárására és az ennek alapján való kérelmezésre odázza a kérdést, pedig most ég fejünk felett a ház, tehát most kell oltani. Nem várhatunk tovább, ha látjuk, hogy az államsegély nem veszélyezteti az autonómiát, ha látjuk, hogy rosszabbodik a helyzet. Azért nyílt, őszinte határozatot kell hozni. Hisz ha veszedelem fenyegetne, az államsegélyről később is, mindig lemondhatni. Ismervén a főiskola nehéz helyzetét, midőn még az épület berendezésre, átalakításokra, javításra sincsen pénz, midőn az alapokat emésztik fel, a törvénybiztosította államsegélyt igénybe kell venni, annyival inkább, mert abban veszedelmet sem lát. Ajánlja az igazgatótanács javaslatát.

Kultura és politika.

Ugyancsak a fején találta a szöveget **Görömbel** Péter esperes is, a ki nagyjelentőségűnek tartja, hogy vegyenek-e igénybe államsegélyt. Ugy gondolkozik, hogy **a kulturális kérdés nem politikai kérdés, erre a célra igénybe veszi mindenkor az államsegélyt.** Tehát most is igénybe veszi. Elvi szempontból fogadja el.

Erős szeretettel, hűséggel érez a főiskola iránt, amelyre mindnyájan büszkén, önérettel tekintenek; de hát éppen azért tartásuk oly színvonalon, mely az egyházkerület önérettetének, hivatásának megfelel. Pedig ha tekintetbe vesszük, hogy évről-évre el kell utasítani a szülőket a helyszüke miatt, ha a szükséges berendezéseket sem teljesíthetjük; mert a gazdasági tanács ismételt jelentései szerint azokat nem engedik a pénzügyi viszonyok; akkor ez tarthatatlan és nyomorult állapot. Nyen körülmények között egyes ember, mint a közintézmény hátramarad és az állami- és a segélyezett főgimnáziumok sok tekintetben ezért állanak felette a debreczeni iskolának. És mivel az egyházkerület képtelen színvonalán tartani a főiskolát, ilyen formában is elfogadja az államsegélyt; ehhez a segélyhez 1848. évi XX. törvényzikk alapján is feltétlen jogunk van. De meg hiszen e szorosán vett egyházi szükségeket sem fedezhetik, nem-hogy iskoláikat fejleszthessék a reformátusok. Küldheti a lelkes felhívásokat az elnökség, nincsen eredményök; tehát az 1848. évi XX. törvényzikk, mint a közadózás terheinek könnyítése szempontjából is elfogadja az államsegélyt.

Ott van a magasztos cél is: a főiskolának egyetemi rangra emelése. Ezt is csak akkor lehet elérni, ha az alapja meg van vetve. Ezért is színvonalon kell tartani a főiskolát. **Egyébként az egyetemnél is**

igénybe kell venni az államsegélyt, ha ma nem, akkor holnap. Így barátkozott meg az államsegélyvel. De most is úgy áll a dolog, hogy az iskolának csak a terhe a miénk, az irányítás az államé, az újabb törvényjavaslat is ezt bizonyítja. **Pedig ha a parancsot elfogadjuk, miért ne fogadnánk el a segélyt is?** Elfogadja a javaslatot.

Hangulat! Érzelmek és klerikalizmus.

György Endre a Kiss Albert javaslatához járul. Nem akar a részletekbe menni, de nagyjelentőségűnek tartja, hogy mikor a protestáns társadalmat a református egyetem mellett akarják sorompóba állítani, hogy ekkor az alapot a kormánykezébe ne adják. Vagy az összes iskolákat át kell adni az államnak, de míg más felekezetek fentartják a magok iskoláit, a reformátusok sem mehetnek bele. A mi az anyagiakat illeti, évről-évre kevesebb bajjal küzdenek ma, mint ezélett. Elősméri ugyan, hogy a párhuzamos osztályok nagy terhekkel járnak és hogy az újabb párhuzamos osztályok az V-től a VIII-ig még óriásibb terheket rónak. Elősméri, hogy 1867. óta a magyar kormányok a mi felfogásunk szerint fejlesztették az iskolákat, elősméri, hogy az anyagiakat illetőleg kívánatos az államsegély; elősméri, hogy az eddigiek után félni nincsen ok a kormány befolyástól.

Amde ez a folytonos államsegély nem-e a protestáns életet támadja meg? Ma is megdöbbenő a protestáns közöny, míg kultur-czélokra, társadalmi czélokra emelkedik a jótékony adakozás. Gondolkozzék felőle mindenki.

Egészen más a feltétlenül adott államsegély, mint a feltételes. Ez utóbbi bizonyos tekintetben az autonómia elvét feladni kívánja. Politika ez! Nehéz idők lehetnek még; tehát kívánatos, hogy egy magva legyen az autonómiának. Csatlakozik Kiss Alberthez.

Thaly Kálmán helyesli, hogy közvetítő indítványt tett Kiss Albert. **Elősméri, hogy anyagilag gyengén állanak és nem képesek fejleszteni a főiskolát.** De hisz csak egy évi várakozásról van szó. Tehát ne kapzsiskodjunk, sokszor megbántuk. Mostan ugyan a közoktatásügyi kormánytól (1867. óta) nincs tartani. **De a klerikalizmus erősen terjed.** Hatalmas ellenfelekkel állunk szemközt, azért legyen egy mentsvárunk. **Mert jönni fognak a provizoriumok. Az árnyékuk előre vetődik.** Akkor jó lesz ez az iskola. Jövendő, de talán meg is éri. . . . Éltesse az isten a bölcs uralkodót, aki megtartotta a koronázási esküt; de a jövő nem rózsás. A klerikalizmus rémével, franczia apácákkal, szerzetesekkel fenyeget, sötét időktől tart, mely talán nem is messze van? Tehát kényelmi szempontból ne engedjék be a kormány beavatkozását. Honfui aggodalmak gyöttrik. Kéri a kerületet, hogy várjanak a zsinat összeüléseiig és döntéséig. Sötét időktől tart; hisz még a trónvárományosa is Mária-Czell-be jár busura. . . . Halasszák tehát a döntést.

Az iskola igazi helyzete.

Szél Kálmán esperes kijelenti, hogy az államsegély igénybevételére vonatkozó javaslatot ő tette az igazgató tanácsnál. Tisztelettel hajlik meg az elvi magaslaton álló ellen indítványozók előtt; de ötlet 15 évi tapasztalatai erősítik állásfoglalásában. Mert a főiskolának igazi helyzete olyan, hogy már nem is a jövő fejlesztése, de a fentartása is kétséges. A lelküket is odaadnák mindnyájan az iskoláért, de hiányzik az anyagi erő. A bizottságok-

nál elposványosodott az iskola ügye. A református közönség áldozatkészségére is hiában hivatkoznak; nem adakozik senki sem; ellenben a törvényes követelményeket teljesíteni kell, azok évről-évre emelkednek. A való életet kell tekinteni. A haladással, a korral kell számolni és éppen mivel a jogokat ő is fenakarja tartani, éppen azért akar jól szervezett gimnáziumot, iskolákat teremteni, a jövendő nehéz időben azok lesznek az igazi védvárak.

Számokkal is bizonyítja a deficiztet. Ez az oka a türehtetlen állapotnak, hogy hiában rendeli az egyházkerület az új padberendezést, az ablak, ajtójavítást, még azokat sem lehet teljesíteni. Emiatt kénytelenek a szülék tünni, hogy gyermekeikkel az iskolából elutasítják. És volna lelke a felügyelő hatóságnak ahhoz, hogy most az V-dik osztályban párhuzamos osztályt nem állítván, a jelenlegi IV-dik a) és b) osztályok, mintegy 120—130 növendékeinek felét az iskolából kiűzzék. Ezek érlelték meg benne a gondolatot, hogy **miután évek óta nincsen biztosítva nem a fejlesztése, de a fentartása sem a főgimnáziumnak, hogy éppen ezért igénybe kell venni a törvényileg biztosított eszközt, az államsegélyt.** Ez szükséges a létel biztosításához. Meg kell akadályozni, hogy összezsugorodjék a főgimnázium. A Kiss Albert-féle indítványra megjegyzi, hogy ez a halasztás nem egy évre, de tovább is terjedhet. Ajánlja az igazgatótanács javaslatát változatlanul elfogadni.

Az eszményi kálvinista.

Ez az elnevezés ráillik Balogh Ferenczre. Az autonómia sérthetlenségéért még az iskolát is feláldozná. Az államsegély helyett maradjon inkább a régi állapot. A tanulók menjenek a vidéki gimnáziumokba. Kérjenek a kormánytól egy harmadik gimnáziumot, a mire szerinte is szükség van. Ha Patak is feladja már az iskoláját, legyenek ők az utolsók. Legyen a debreczeni főiskola unikum; előadása közben érdekes történeti visszaemlékezéseket sorol fel és elvetni indítványoz minden államsegélyt.

Domahidy Elemér nem lát jogfeladást. Elfogadja az igazgatótanács javaslatot.

Degenfeld József gróf főgondnok Domahidy szavaira megjegyzi, hogy ez a segélykérés nem az 1848. XX. törvényzikk alapján, hanem az 1883. évi XXX. törvény alapján történik.

Egy közvetítő indítvány.

Zsigmond Sándor, az ékes szavu kerületi főjegyző élt a közvetítő indítványval. Kijelenti, hogy a tulzsufoltság miatt tarthatatlan a helyzet. — Majdnem igazoltnak látja, hogy a tulzsufoltság rontja meg a protestáns iskolákat. Ezen az állapoton akartak segíteni a párhuzamos osztályok állításával. De a negyedik osztályon tul megakadtak; holott a nagyvidék az alapítványokkal ide van kötve. Azért is fel kell állítani az V dik osztály párhuzamos osztályát, mert a IV dik osztálybeli 120—130 növendéknek felét vagy el kell buktatni, vagy el kell üldözni. Mindakettő képtelenség. A vidék a hatalmas alapítványait nem a debreczeniek

nek, hanem a saját fiainak tette. Debreczen a maga 380 diákjával eléggé igénybe veszi ezt az iskolát. A míg tehát ezeket a hatalmas, jótékony alapítványokat méltányosan, okosan megosztani nem tudják, joguk van a párhuzamos osztályokhoz.

A felemlített vidéki államsegélyes gimnáziumok ösztöndíjjak nélkül is nagy jótéteményt gyakorolnak az ott lakók gyermekeivel, de a kik mozdulni kénytelenek, az ő alapítványos iskolába viszik diákjaikat.

Az a közvetítő indítványa, hogy ha az igazgató tanács javaslatát el nem fogadják, akkor utasítsák az igazgató tanácsot, hogy foglalkozzék az állam segély igénybe vételének a mikéntjével. És a legközelebbi egyházközségi közgyűlésből számokkal ellátva adják be a kérelmet a zsinathoz, hogy a zsinat az 1848 evi XX törvényezikk alapján foglalkozzék a főiskola államsegélyével.

A közgyűlés többsége, miután Kiss Albert a maga indítványát visszavonta, ezt a közvetítő indítványt fogadta el.

Degenfeld József gróf az idő előrehaladtára miatt az ülést felfüggesztette. A közgyűlés folytatását ma délelőtt folytatják. Délután bírósági ügyeket tárgyalt az egyházi bíróság.

Vármegyénk és közvidéke.

Nagy tanyatűz. Hajdudorogon tegnap éjjel a Szállás föld tanyán Harsányi Károly bérgazdaságában kigyulladt egy nagy új istálló. A tűz úgy éji 11 óratájt ütött ki s aki észrevette majd maga is áldozata lett.

A gazdaságban alkalmazott béresek közül Bencze Antal és Fodor Pál voltak a naposok. Bencze Antal halt az istállóban s 10 óratájt elaludt. Az édes előalomból réműletes ökröbögés riasztotta fel s fojtó füst vette körül. A lábánál égett a tragyas nedves szalma alom. Egy ugrással kinn termett az óból s Fodor Pál társának lakására szállt s bekiáltotta az ablakon:

— Kelj fel hé, szaporán. Baj van!

Ezzel visszarahant az istálló felé s annak keletre nyíló kapuját feltárva a sistersgő lángok között, a leheletfojtó füstben oldozgatni kezdte az ökrök lánczeit. Mar öt darabot fel is oldott, de a megijedt, réműletes hangon bőgő szarvasjóságok eszt elvette a félelem s nem mozdultak egy tapodtat sem. Kénytelen volt őket kivezetgetni. Azután ismét visszarahant a többiekért, de eközben a külső levegő az istálló kapuját rácsapta s úgy beszorította, hogy a már égő ruházattal alig tudta életét megmenteni.

Mindez pillanatok műve volt, mely idő alatt felriadt a tanyanépség, a lángok az ablakokon kinyújtották égő nyelveiket s nyaldosni kezdték a 30 méteres hosszú tizméteres széles zsindeletet. Fodor Pál, Kátona Mátyás, Kecskés András, Kovács József, Soós János és más béresek, dohányosok, az egész tanya párszázra menő lakossága nem voltak képesek a bőviz és fecskendő daczára, melylyel derekasan dolgoztak, az épületet megmenteni. Idegrázó volt hallani a folyton bőmből, siró-rívó szarvasjóságok kétségbeesett hangzavarát, melyekkel égő kinjaikat panaszkodták. Végre a

tető, a belső gerendáról kezdett beszakadozni s a bentről hangzó bőgő jajveszékélés megszűnt, kevés vártatva átható sülthusz szagot vett szárnyára a készülöben levő zivatar szele. Tizenöt henrekedt ökr sült saját zsirjában, levében.

A tűzet az éjféltán megeredt zápor segélyével sikerült egyhelybe lánczolni s a többi épületeket megmenteni.

Az ezrekre rugó kárnál a Fonciére és Bécsi biztosító cégek vannak érdekelve.

Dühöngő elmebajos. Hajdudorogon Hudák György 42 éves és Ferencsik János 52 éves napszamosokon, mióta a szerencsétlen sakter családirítás borzalma, mely ott a télen történt, idegeiket megrázta, — csendes elmezavar vett erőt, mely az ünnepek előtt vérengző örülethe csapott át. Mindkettő a feleségét akarta megsakterelni. „A nyakát, csak a nyakát kell elvágnom...“ motyogta Ferencsik a borotvával hadonázva, midőn a feleségét kiczibálták a kezei közül. Mind a kettőt elszállították a kórház megfigyelő osztályába.

Tanítók helyváltogatása. Hajdudorogra a katolikus népiskolába Korpos László hajduböszörményi néptanító, — helyére Hajduböszörménybe Egeressy Elek hajdudorogi katolikus néptanító ment át. Ezen tanítói állomás változtatásokat úgy az illetékes iskolaszékek, mint ezek felettes hatóságai helyben hagyták.

Gyilkos szerelem. Végtelen nagy bánat nyomhatta Makos Zsuzsánna Hk. szentimrei cselédleány szívére. Csálódott szerelmében és elhatározta, hogy bucsut mond ennek a világnak, hol nincs számára boldogság. Szalárdról jelenti tudósítónk, hogy Makos Zsuzsi pünkösdi hétfőjén kiment a Hajnal csárdába s ott szerelmi bánatában leitta magát. Mámoros fővel kiment az udvarra s beleugrott a kutba. Az öngyilkos leányzó kimentették. Hazavánszorgott, de nem volt nyugta, tegnap felakasztotta magát az udvarukon a fára. Észrevették, levágták a kötélről. Megmentették másodsor is a haláltól. Makos Zsuzsánna kijelentette, hogy ugyanis hiába tartják vissza. Ő elpusztítja magát.

Meghalt az apja koporsójánál. Megrendítő esetről adnak hírt M. keresztesről. Tegnap meghalt az uradalom egyik kerülője. Leányát a fiatal Szabó Zsigmondné anynyira megrázta a váratlan csapás, hogy egyik ájulásból a másikba esett. Estefelé bevezették apja ravatalához, hol borzalmas jelenet játszódott le, miközben a virrasztó asszonyok gyászszolozsmákat énekelték. Szabó Zsigmondné a koporsónál összeesett és többé nem is tudták eszméletére téríteni. Orvost hívtak, de már minden késő volt: a szegény asszony meghalt. Szívszélhűdés érte. A mezőkeresztesi csőszházból két koporsót vittek a temetőbe...

A szakaszvezető foga. Tiszafüreden a falu legényei parázs verekedést rendeztek az elmúlt szombaton. A harcra elegyett az ott állomásozó mentelep egyik szakaszvezetője is. De a helyett, hogy katonához méltóan karddal küzdött volna az „igazságért“,

fogaihoz folyamodott s egyik ellenfelének jobb kezét úgy összeharapdálta, hogy a szerencsétlen embert be kellett szállítani Miskolcra az irgalmasok kórházába. A súlyosan megsebesült ember még most is eszméletlenül kívül van, kezét amputálni kell.

Tűzoltómajális. Hajdudorogon f. hó 29-én, vasárnap az önkéntes tűzoltó egyesület zászlóalapja javára az ottani „István“ fürdőben zöldleveles sátorteremben zártkörű táncmulatságot rendez. A mulatság délután 6 órakor, a Debreczen felől jövő szőnyegvonat beérkezése után veszi kezdetét.

Mi az ujság?

A mocsár rejtélye. Különös históriáról ad hírt egy nyitrai jelentés. Vörösvár község lakosait néhány nap óta rémes bőmbőlés nyugtalanítja. A Vág mocsarából vadhangok hallatszanak és a babonás lakosság nem meri földeit művelni. A híradás szerint valószínű, hogy bölénybika van a nádasban. A félelem a lakosság közt olyan nagy, hogy a galgóczi főszolgabíró is kénytelen volt közbelépni.

A szemfödél. Tegnap délután temetés volt a szegedi kórház udvarán. Egy szerelmében csalódott leányzó temettek. Egy csapat siró-rívó asszonynépség gyűlt össze ez alkalomból s mint ilyenkor már szokás, hangos zokogással adóztak a boldogtalan teremtés emlékének. Mielőtt a halott koporsóját leszögezték volna, egy asszonyosság bekukkantott a hullaház ablakán s megpillantotta a koporsóba helyezett leányzó egy szál ruha nélkül.

— Szent atyám, még szemfödélre sincs!

A kórházi temetésekre járogató szegény asszonyok hirtelenében 70 krajczárt gyűjtöttek össze és egyik nénike elszaladt, hogy a legközelebbi boltban szemfödélre vásároljon. Mire visszatért vele, a koporsót leszögezték. Az asszonyok rimázkodtak a kórházi szolgának, hogy nyissa fel a koporsót és a szemfödélre tegye a halottra. A szolga nem engedett a kérésnek s a dolog vége az lett, hogy a koporsót leszögező kalapácsdal zavarta el az asszonynépséget a boldogtalan leányzó, Bencsik Zsuzsánna koporsója melől és a tetejében úgy összeremtézte őket, hogy közülök három a rendőrségre ment. panasza. De azért a szerelmében csalódott leányzó mégis csak szemfödél nélkül alussza a koporsóban örök álmát.

UDONSÁGOK.

— **Az egyetem ügye.** A debreczeni egyetem ügye talán ismét napi-rendre kerül és most már a *tettek mezejére kell lépni egyháznak is, városnak is*, mert a harmadik egyetem ügye most már rövidesen el fog dőlni. A kormány sem halogathatja tovább a kérdést, mert a harmadik egyetemre *szükség van*. Berzeviczy Albert, az új közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy a harmadik egyetem létesítésében azt a várost fogja támogatni, **amely a legtöbb áldozatot hozza.** A verseny pedig nagy. Kassa, Pozsony, Pécs, Szeged, sőt részben Nagyvarad

is, ahol a klérus támogatásával katolikus egyetemet akarnak létesíteni, mind megmozdultak a harmadik egyetemért. Itt tehát közönséges licitációról lesz szó. Ki ad többet érte? A tanács ma, pénteken tart a harmadik egyetem ügyében ülést és most már szükséges, hogy határozottan kinyilatkoztassa, mennyit akar és tud áldozni érte?

— **Deák Ferencz képe.** A megyeháza szegényes tanácsterme ismét szaporodik a Deák Ferencz képével. Rásó Gyula alispán már meg is rendelte az életnagyságú olajfestményt. A képet Rajó Miklós, egyik helybeli tehetséges festőművésznök készíti.

— **Színház-átalakítási tervek.** A kezdetben komolyan sem vett színház-átalakítási kortestervvel, melyet Nádasy József beterjesztett a tanács elé a pályázat kiírása előtt, most újlag a városi tanács kezd komolyan foglalkozni. A tanács megkereste Bálint és Jambor budapesti műépítészeket, hogy jöjjenek Debreczenbe, akik levélben értesítették a városi tanácsot, hogy pénteken érkeznek Debreczenbe. A tanács az értesítés következtében péntek délután 5 órakor a színház-átalakítása ügyében, melyen a megbívtatott műépítészeken és színházi bizottsági tagokon kívül a tanács megbívtatja Debreczeni Jenő légszergyári igazgatót, Tóth István és Berger Jenő építészeket és a saját képviselőit is, fog értekezletet tartani. Kisse korainak és elhamarkodottnak tartjuk ezt az értekezletet, mert hiszen még azt sem tudni, ki lesz a színházigazgató, már pedig Makó Lajos hallani sem akar ezen átalakításról. Ez a nagy sietség nagyon különös. Mintha a Nádasy szele fujdogalna még a színház ügyben...

— **Az első motoros vasutvonal.** A kereskedelemügyi miniszter a kabanádudvari h. é. motoros vasut megnyitását május 31-re tűzte ki. A megnyitási ünnepély délelőtt 10 órakor fog kezdődni. Nagy érdeklődéssel várja a közönség, hogy a Magyarországon első, tisztán motoros vasutal megismerkedjék.

— **Szent-Háromság vasárnapi zenés misék.** Folyó hó 29-én, azaz szent-háromság vasárnapján a róm. kath. templom felszentelésének évfordulóján az egyházi énekhar a katonazene kíséretével a következő énekszámokat adja elő: Nagy mise Führer-től „B' dur, Gradualera Schöpftől.” „Exaltabo te Domine”, Offertoriuma. Beleznahtól ezen ünnepre szerzett: „In Anni versario Dedicacionis Ecclesiae” című egyházi ének.

— **A Dégenfeld gróf ebédje.** Dégenfeld József gróf, egyházkerületi főgondnok nagy ebédet adott az egyházkerületi gyűlés tagjainak a tiszteletére. Az izletes ebéd, kitűnő borok, kiszolgálás Hauer Bertit, az Angol királyné szállodását dicsérik. Az „étrend” a következő volt: „Csirke leves velő izzel. Tokai mustár mártással. Belszín Kalvin módra. Sülték. Malacz és idej liba. Befőtt és saláta. Jegcezett tejhab. Kereteske. Sajtok. Kávé — Likör. Olasz rizlingi homoki fehér, Muzsai hegyaljai fehér. Carbenett vörös.”

— **Ujabb kedvezmény a fazekasoknak.** Eddig azon fazekas iparosok, kik szövetségbe, tehát együtt egy ipartársulatot alkottak, üzletágukhoz szükséges úgynevezett mázagot 5%-os kedvezménnyel szerezhettek be, ha az iránt az illetékes kereskedelmi és iparkamara utján idejekorán minden év szeptember elsejéig intézkedtek. A kamarák ezen kedvezmény kiterjesztését sürgették olyformán, hogy az 5%-os kedvezményt ne csak a szövetségesek tagjai,

hanem egyetemlegesen az összes fazekas iparosok is élvezhessék. A m. kir. pénzügyminiszter a kereskedelemügyi miniszter megkeresése folytán a kamarák ilyenmü kívánóságát e héten 24355. sz. leiratával teljesítette. Ennélfogva minden fazekas iparos szerezhethet be mázagot kedvezményes áron.

— **A máv altiszti körben** Ispóty-utca 1. szám alatt, f. hó 29-én vasárnap d. e. 10 órakor kezdődő dijkuglizás lesz, melyre vendégeket is szívesen fogad. Debreczen, 1904. május 26-án. Az elnökség.

— **Szerencsétlenség a lépcsőn.** Wiener József, a Fisch-testvérek Piac-utcai kereskedőcég egyik tanulója csütörtökön délelőtt csaknem végzetes szerencsétlenségnek lett áldozatává. Wiener Józsefet főnöke a délelőtti órákban bizonyos megbízatással elküldötte a kölesönös segélyező egyesületbe, hová a tanuló el is ment. A bejárónál azonban oly szerencsétlenül lépett félre, hogy alázuhant és a fejétől egész a tarkóig erős zúzódást szenvedett. A megsebesült fiut beszállították a kórházba.

— **Uj postamesterek.** A nagyváradi postaigazgatóság kerületében új postamesterek lettek a következő kiegészítéssel bíró pályázók: Urbanek Mária Békés-Szt.-András, Dömök Lujza Bors, Radenich József Halmagy Csucsá, Takács Piroška Tartola. Könyves Irén Knop, Bálint Margit Vámspércs. Az új postamesterek legközelebb foglalják el állomásukat.

— **Aki a csendőr fülét levágta.** Az érmihályfalvai csendőrség táviratban tudatta a debreczeni rendőrséggel, hogy Szabó Sándor csendőr támadóinak egyike Csucsai Nagy Antal Debreczenben van. A bünygyi osztály a legszélesebb körű nyomozás rendelte el. Nagy Antal 20 éves legényt még délelőtt elfogták. Előbb tagadta, hogy ott lett volna az esetben, de annyira zavarba hozták, hogy apródonként vallani kezdett. Kiderült, hogy Szabó Sándor csendőr két mihályfalvai rendőrrel jött egyik tanyáról, hol valami halált okozó testi sértésben nyomoztak. Este volt már, mikor hazajöttek a sötét utcán néhány legény megszólította a csendőrt, honnan jön. Ez beszédbe elegyedett a legényekkel, akik egyik hátulról átfogta, a többi aztán neki esett, elvették kardját és irtózatossan összevagdalták a szerencsétlent, őt mikor Pető Zsigmond udvarába félholtan bevánszorgott, kivonszolták az utcára s akkor már botokkal ütlegelték. Ott hagyták vérbe fagyva s elmenekültek. Csucsai 13 bűntársát vallotta be. Nagy Antalt érmihályfalvára kísérik, hogy az ottani csendőrség a nyomozást folytassa. A legény bevallotta, hogy ő vágta le a csendőr egyik fülét, de azt hitte, hogy már nem él.

— **Lelencz-sors.** A lelencz-gyermekek szomorú sorsának egyik epizódja az a följelentés, amelyet a lelenczház igazgatósága tett Szabó Dánielné Karutca 36. sz. a. lakosnő ellen, akihez gondozásra adták ki a három és fél éves Sali Istvánt. A bélburuban szenvedő, beteg gyermeket ez a kegyetlen asszony úgy elverte, hogy a gyermeket azonnal el kellett tőle venni. A kegyetlen asszony ellen az orvosi látélet alapján megindították a büntető eljárást.

— **Házastársak egymás ellen.** Mikula Gábor Mórcaz-telep 19. sz. a. lakos ellen feljelentést tett a tulajdon felősege, hogy az ura megverte.

— **Büvésselőadások a színházban.** A hírneves Balthazár büvézmester, aki egyébként kassai születésű magyar ember, Boldizsár István, folyamodott a tanácshoz, június 1-én este 8 órakor, június 2-án délután 3 órakor és este 8 órakor, összesen 3 előadást rendezhessen a városi színházban. A tanács az engedélyt megadta.

— **Tehenek a vonat előtt.** A debreczeni határban, a tüzesabonyi h. é. vasutvonal 24. és 25. szelvénye közt a sinek mellett legelt Elek Ferencz téglavetői lakos négy darab marhája, amelyek közül a 4111. sz. vonat, a mely menetét kénytelen volt meglassítani, egyet az anyagárokba sodort a töltésről, a többi háromnak nem esett baja, mert elugrottak. A gazda ellen megtették a feljelentést.

— **A debreczeni dalgyűlet** működő tagjait fölkérem, szíveskedjenek ma pénteken este a szokott helyen tartandó gyakorlati órán teljes számban megjelenni. Govrik II. titkár.

— **Tűz a Julov-gyárban.** A hadházi uton levő vasöntőgyárban, amely Julov Lajos tulajdona, a főműhelyben az este tűz ütött ki. A bajt hamar észrevették és a tűz tovaterjedését megakadályozták. A kár jelentéktelen.

— **Meghaltak.** Rácsai Juliánna ev. ref. 5 éves, Rácsai Károly ev. ref. 9 hónapos, Sándor Róza gör. kath. 23 napos, Molnár Mihály ev. ref. 64 éves napszamos, József Gyula gör. kath. 1 hónapos.

— **A debreczeni orvosgyógyászati egyesület** f. hó 28-án d. u. 5 órakor a szokott helyen tudományos ülést tart. Tárgysorozat: 1. Bejelentések. 2. Beteg és készítmények bemutatása. 3. Dr. Szenes Zsigmond gyermekorvos előadása a bélhurutok modern terapiájáról.

— **Tizenkét kocsi cigány.** Tizenkét kocsihoz való cigánykaraván asszonyát, purdját tolonczolta haza az éjjel a rendőrség Hadháza. Az 51 személyből, 15 lóból álló karavánt mindörökké kitiltotta a város területéről. Lakatos József nevű cigánynál az ő és 8 társára érvényes utlevelet találtak egész Európára, amelylyel Spanyolországba igyekeznek.

— **Megvert asszony.** Győri Károlyné Somlai Eszter dohánygyári munkásnő panaszt emelt Földesi Lajos cipész ellen, hogy az őt ököllel szájon ütötte. Feljelentéséhez orvosi lételletet is csatolt.

— **Üzletátruházás.** Debreczen város egyik legrégebbi kereskedője Kaszanyitzky Endre üveg és lámpa kereskedő, akinek üzletét most a fia Kaszanyitzky Andor vette át.

— **Csavargók.** Pap Gábor monostor utca 4. sz. a. istállójába húzódott be Nagy József csavargó. A hivatlan vendég hangos horkolásával árulta el jelenlétét. Elcsípték. Hasonlóképp járt Kovács Imre kabai lakos is, akit bádogos utcán fogtak el.

— **Körözött hölgy.** A hírhedt cobolyprémes hölgy viselt dolgait kutatja a szombathelyi rendőrség és távirati megkeresést intézett Debreczenbe, hogy itt nem követett-e el bűncselekményt? A jeles hölgy Fischer Jozefa, aki Ferenczy Ida és Bercezy Józsefné árnevek alatt is szerepelt. Többször büntették már, utóbb 5 évet ült Mária-Nostrán.

— **Piros füzet.** Piros fedelű füzetkét kaptunk. „Nemzeti önállóságunk alapja a magyar műveltség reformációja a német nyelvvel szemben” a füzet címe. Komlóssy Árpád írta. A budapesti Patria nyomda nyoma ára 20 fillér. Most csak a megjelenését jelezük.

x **Teljes tennis felszerelés,** tennis rakettek, labdák, hálók, valamint a legjobb minőségű football és füleslabdák olcsón beszerezhetők **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Piacz- és Szent-Anna utca sarkán. Rakett hurozása és javítása elvállaltatik.

TÁVIRATOK.

Forrongás Oroszországban.

Pétervár, május 26. A városokban tömérdek diákot fogdostak össze. A börtönök zsufolásig megteltek.

Több kormányzóságban a mozgósítás miatt fellázadnak a parasztok és a tisztviselőket agyonverik. A lázadás oly nagy mérvű, hogy elfojtására a katonaság képtelen.

Krakkóból jelentik, hogy valóságos forradalom dühög Oroszország belsőjében.

Az ülésező delegációk.

Dániel Ernő báró elnököl a tengerészeti albizottság ülésén, az előadó Teleki Sándor volt. Rosenberg Gyula kijelenti, hogy a magyar iparpártolásra adott válasz nem elégteli ki. **Hieronym** Károly feleli, hogy igen sok tengerészeti cikket nem tud Magyarország kiállítani, így aczélágyut se. A csövet és csavart igen. Flumében készülnek a torpedók. Az új hajógyár torpedónaszádót is tud készíteni. Azok ott is készülnek. Okolicsányi, Wlassics és Hieronymi ismételt felszólalása után báró **Spaun** tengernagy igyekezett megnyugtatni az udvarias delegátusokat.

Szapáry Gyula gróf elnököl a hadügyi albizottság ülésén. Heltai Ferencz volt az előadó. **Rakovszky** István támadására **Pitreich** közös hadügyminiszter felelt. Senkit sem elégitett ki a válasza, de azért a költségvetést mindenki megszavazta.

Az angol hadgyakorlatok.

Az angol hadgyakorlatokon, amelyek Albergscotti mellett fognak lezajlani, részt vesz Ferencz Ferdinánd trónörökös is.

Gyilkosság és öngyilkosság.

Nyiregyháza, május 26. Megrendítő szerelmi dráma tartja izgatottságban az egész várost, amelynek mindkét áldozata halott. **Szabó** Dávid megyei főorvos fia, **Szabó** Lajos az esküvője előtt agyonlőtte menyasszonyát, **Kertész** Jankát és azután önmagát. Mindketten meghaltak. A szerelmi dráma **Elschner** tanár házában játszódott le, ahol a menyasszony a nővérénél volt. Tegnap még együtt jártak a fiatalok Debreczenben, a hol a leány kelenyégjét vásárolták meg. A fiatal ember még ma is bokkrétát vett a leánynak, akire rendkívül féltékeny volt. Ma is pár pillanatnyi heves szóváltás után revolvert rántott elő, a menyasszonyát lelőtte és mielőtt megakadályozhatták volna, önmaga ellen fordította a fegyvert és agyonlőtte magát. A szerencsétlen szülők iránt általános a részvét.

Nagy bányaszerencsélenség.

New York, május 26. Farrysburgi (Pennsylvania) távirat szerint Wilhamston mellett lévő bányában a bányalég 50 munkást megölt. Eddig hét holttestet szállítottak felszínre.

Elrabolt pesti háziur.

Párját ritkító esett történt Budán. Háziurat raboltak. Forba Antalnak hívják, Budán a Gyepő utcában van kétemeletes háza. Forba ebben a házban lakott körülbelül harmincz éve az egész családjával. Ötvenegy ember volt, a felesége tíz év előtt halt meg, gyermekei sem voltak, úgy hogy tisztán a távolabbi családtagokat támogatta, segélyozte, azoknak élt.

Tavaly februárban azonban megváltoztatta az öreg ur nézetei a családi életéről, hatvan éves szíve szerelemre gyuladt a házmesterének a felesége iránt, akit leány néven Varga Jankának hívnak, az asszonyt elváltotta urától és márcziusban, a mint igerte, oltár elé is elvezette. A családját természetesen nagyon súlyosan érintette ez a csapás.

Az új asszonyról mindenféle rágalmat terjesztettek, annyira, hogy az asszony kabinetkérdést csinált a dologból. Vagy ő megy el a háztól, vagy a rokonokat kergessék el. A férj az asszony javára döntött, kidobta az egész családját. Érthető ezek után a rokonság kétségbeesett küzdele Forba Antalért, nem volt a földnek olyan eszköze, amelyet ne próbáltak volna meg, hogy elidegenítsék az öreg urat a feleségétől. Mikor látták, hogy mindez nem használ, kocsin megjelentek Forbák háza előtt s mivel az asszony nem volt otthon, az öreg háziurat szószeros értelmében elrabolták. Kocsira ültették és elváltattak vele.

A nő feljelentése folytán a rendőrség most keresi az öreg férjét, hogy a kapzsi rokonság karmai közül visszavigye a derék hitves karjaiba.

Az orosz-japán háboru.

Oroszországnak nagy oka lehet félni Kinától. Erre mutat az alábbi pétervári távirat is. „A nagy kínai fal és környéke átöltötött kínai katonasággal van megszállva. A kínaiak nagymennyiségű élelmet hordanak össze, melyeket gondosan raknak el, oroszok azonban ebből el nem adnak.

Ezen raktárak az ut folyamán sorba következnek, egészen Sanhaikwanig, úgy hogy egész kínai hadtest kitűnően volna élelemmel ellátva hosszú ideig. Maról és Juasikairól különben azt állítják, hogy tervük, a kínai dinasztia megdöntése. Ma tábornok a japániai segítségével akarja reformálni Kinát.

Igy a távirat, amelynek czélzata azonban világos. A gyáva és porig alázott Oroszország egész Európát szeretné Kina ellen tüzelni. A sárga faj ellen akarja tüzelni az összes fehéreket. Ez azonban nem fog sikerülni.

Port-Artur ostroma.

Csifu, május 20. Egy ma ideérkezett francia, ki szemtanuja volt Port-Artur utolsó ágyuztatásának, azt jelenti, hogy nyolcz nagy japán hajó egy óra hosszat időzött a kikötő bejárata körül és tíz perczes időközökben löttek oldalsó ágyuikból. Dalniban, a midőn a francia utazó azt elhagyta, minden csendes volt, csak hogy azt mondta, hogy minden órában várják a japánok támadásait. A polgári és katonai hivatalnokok készek Dalnit elhagyni. Polgári személyek közül csak néhányan maradtak vissza nem hivatalos állásokban. Az oroszok néhány nap előtt tett ama kísérlete, hogy a dalnii hajójavító-műhelyeket és rakodókat tönkretegyék, nem sikerült. Stössel tábornok a Kacsuze panczélóshajó elsüllyedésének hírére elrendelte, hogy ezt a kísérletet ne ismételjék meg. A japánok zárt csapattal állnak Picsovóban és Kincsuban és a félsziget mind a két oldalán vonulnak Port-Artur felé. A picsevói kikötőben ma egy japán hajó a Csifu nevű német gőzösre tüzelt, melynek jelzését félreértette.

Az elmúlt éjjel a liaotiesani előhegység magasságában a Kanin nevű svédgőzörsre tüzeltek, de hogy ki, azt nem tudni.

Az oroszok kegyeletlensége.

Szöul, május 26. Gönsani távirat szerint az oroszok a mostani koreai uralkodó-család megalapítóitól Janghönghen 450 év előtt épített siremléket elpusztították, az ottani ereklyeszekrényeket elégették, bár a koreaiak ezeket az ereklyéket szenteknek tartják. Nem nyer megerősítést az a hír, hogy Gönsanban kozákok állanak husz ágyúval. Ezek valószínűleg transzbajkái lovas-ütegek, melyek közül többet a háboru kitörése előtt az első vladivosztocki hadtesthez osztottak be. Jönanfóból visszatért koreai azt jelenti, hogy ott csak kevés csapat van. A lakosság hír szerint nyugodt, de a japánoktól való megszállást a hatóságok szigoru magatartása miatt nem üdvözli. Az oroszok sok fát hagytak hátra. A szöuli helyőrség nem erősebb 800 főnél.

Újabb távirati hírek.

Pétervár, május 26. Kinbaunál a japánok megtámadták az orosz őrséget, de nagy vesztességgel visszaverettek.

Sanghaiból jelentik, a port-arturi kikötő bejáratánál 3 japán hajó roncsát sikerült eltávolítani.

Tokióból toviratozzák: az összes eddigi haoiterveket megváltoztatták. Senki sem tudja hogy fognak támadni a japánok.

Törvénykezés.

Csöd. A debreczeni törvényszék a debreczeni Goldstein és Gelberger cég ingó és ingatlan vagyonára csődöt nyitott. Tömegbiztos **Kelemen** Ernő dr. bíró, tömeggondnok dr. **Iryni** István, helyettese **Nagy** Sándor ügyvéd.

Véletlenül agyonlőtte. Rosz karácsonyi ünnepe volt tavaly Ferge Sándor mikepérecsi lakosnak. Éppen karácsony előestéjén történt, hogy régi pisztolyát forgatta a kezében. Vizsgálta a régi szerszámot, arról azonban mit sem tudott, hogy töltve van. Így történt azután, hogy a pisztoly elszült és éppen az előtte haladó özvegy **Kozma** Jánosné, Hegyesi Zsuzsánát szíven találta. A szerencsétlen azonnal meghalt. Csütörtökön volt ez ügyben a főtárgyalás, melynek során a bíróság Ferge Sándort az enyhítő körülmények figyelembevételével 14 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Tolvaj fiu. Tóth László egész fiatal ember még és már is bünre vetemedett. Társával három zsák tengerit és néhány darab tyúkot lopott. A lopott jószágot Batiz József kabai lakoshoz hordta, kinek felesége eladogatta a hozzájuk hordott holmikat. Csütörtökön délután volt a főtárgyalás, melyen az enyhítő körülmények mérlegelésével Tóth Lászlót lopásért 14 napi fogházra, Batiz Józsefet orgazdaságért 2 napi fogházra átváltoztatható 20 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság. Az elítéltek megnyugodtak, az ügyész súlyosításért felebbezett.

Gondatlan szülésznő. A debreceni törvényszék gondatlanságból okozott emberölésért három hónapi fogházra és a szülésznői gyakorlattól való eltiltásra ítélte Kaszás Sándorné szülésznőt, mert Pipó Sándorné méhmagzata a szülés áldozata lett. A magzat kezét úgy meghuzta Kaszásné, hogy még a vállcsontja is beletört és az ártatlanság megfuladt. Az ítéltő tábla, bár nem fogadta el teljesen dr. Révi Nándor védő azon érvelését, hogy a meg nem született magzat még nem emberélet, mégis a büntetést 2 hétre szállította le és az enyhítő körülményekre tekintettel nem tiltotta el a szülésznőt a gyakorlata folytatásától.

Revol
tegnap dél
Németh járá
pört tárgya
volt a panas
A tárgyalás
revolvért rá
A golyó a
Kaufmann z
ugy, hogy s
zajára bört
rembe, lefe
konyi vizsg
ki is hallg
letartoztatá

K
Debr
lőség jelentés
megtartott h

Buza
Kétszere
Rozs
Árpa
Zab
Tengeri
Köles

100

Szalonn

Háj

Zsir

Kihizott

Sertés

Széna

II. re

Ló felh

Elkelt

Szarvas

Elkelt

Sertés

Elkelt

REG

Bün

Nem

határozta

tani. Mikó

a járdán

kinek az

gárhoz fén

Ke

zett az e

el akarta

Bordine

fiatal em

Min

mebe, m

gyon örv

sérne er

rázta a t

Jó

másra, a

dezte

—

—

—

—

—

—

—

—

Revolveres alperes. Budapesten tegnap délben a büntető járásbírószágon Németh járásbíró szobájában becsületsértési pört tárgyaltak. Glück Salamon vendéglős volt a panaszos, Kaufmann Gyula a vádlott. A tárgyalás során Kaufmann Gyula hirtelen revolvért rántott elő s rálőtt a vendéglősre. A golyó azonban szerencsére megakadt Kaufmann zsebében levő irománycsomagban, úgy, hogy semmi baja sem történt. A lövés zajára börtönőrök és szolgák rohantak a terembe, lefegyverezték a merénylet és Bakonyi vizsgálóbíró elé vezették, aki azonnal ki is hallgatta. Kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezték.

Közgazdaság.

Debreczeni piaci árak. A vásárfelügyelőség jelentése szerint az 1904. év május hó 24-én megtartott heti vásárok árai a következők:

	kor.	fill.	kor.	fill.
Buza	15	—	15	40
Kétszeres	14	40	—	—
Rozs	11	80	—	—
Árpa	10	40	—	—
Zab	10	—	—	—
Tengeri	10	—	10	40
Köles	—	—	—	—
100 kg.	kor.	fill.	kor.	fill.
Szalonna só	124	—	128	—
uj	—	—	—	—
Háj	140	—	—	—
Zsír	144	—	—	—
Kihizott sertés	—	—	—	—
Sertéshus	—	—	—	—
Szóna 100 kg.	5	—	4	40
II. rendű	4	40	4	—
Ló felhajtattott	—	—	510	drb.
Elkelt	—	—	270	—
Szarvasmarha felhajt.	—	—	730	—
Elkelt	—	—	380	—
Sertés felhajtattott	—	—	610	—
Elkelt	—	—	351	—

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 11.

Nemsokára a hazatérésre gondolt. Elhatározta, hogy Bordinet szemmel fogja tartani. Mikor az egyik szűk utcába fordult, a járdán egy embert látott maga előtt, a kinek az arcát az egyik ablakból kiszűrő fény erősen megvilágította.

Keene Silas megállt és mereven nézett az emberre.

— Hiszen éppen ő áll előttem, akit el akartam az imént fogni. Bareswell vagy Bordine — gondolta magában és gyorsan a fiatal ember után sietett.

Mindketten éliesen néztek egymás szemébe, majd a fiatal mérnök felkiáltott.

— Csakugyan ön az Keene ur? Nagyon örvendek, hogy találkoztunk. Nem kísérem engem haza? — és melegen meg-
rázta a titkos rendőr kezét.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Jó darabig szótlanul bámultak egymásra, amikor Ransom érdes hangon kérdezte:

— Mit akar ön itt?

— Csak látni akartam önt.

— Nincs pénzem, menjen hát az utcájára.

— Ejnye, ejnye Bane Ransom, de tetted magad, hogy meg sem akarsz ösmerni.

— Nem ismerem, sohasem láttam.

— Ugy? Hát nem láttatok ti már New-york államban, a Rochester melletti farmon?

— De igen.

— Hát elfelejtetted már azt a fiatal embert, aki akkor utadban állt csupán azért, mert rövid időre eltávozott, hogy a nővérét

meglátogassa. Akkor lustának nevezte te engem és megütöttél engem Bane Ransom. Akkor megesküdtem, hogy visszafizetem azt neked.

— Te Jounce Perry vagy?

— Igen.

— Boszut akarsz állani — kiáltotta Ransom és e pillanatban eszébe jutott a nővére, aki gyilkosság áldozata lett és átvillant agyán a gondolat, hátha ennek a csavargónak is része van a gyilkosságban.

— Te zsvány — kiáltotta dühösen — te ölted meg az én hugomat?

Haragosan villant meg a csavargó szeme.

— Vissza, mert különben a halál fia vagy — kiáltotta a csavargó és kihuzta ugyanazt a hosszú kést, amelylyel egyszer Bordinet is megfenyegette.

— Te gazember!

— Csak szitkozódjál, nem félek tőled.

Boszut fogadtam Bane Ransom és megtudtam, hogy hugoddal hová költöztél. Esztendeje is elmúlt már, hogy az országot járom abban a reményben, hogy valahol nyomodra találok, mégis csak véletlenül történt, hogy a hugoddal találkoztam itt...

— És te megölted őt.

— Nem nagy kár lett volna érte.

— Te czudar te!

— Hagyjál már föl a folytonos szitkozódással. Hiába való az — kiáltotta a csavargó és a kést erősen marokra fogta.

Ransom reszketett és dühösen összeszorította az ökleit. Bár meg volt győződve arról, hogy az ember, aki előtte áll, gonoszlelkű gazticzkó és hogy Viktória hugának gyilkosa, mégis erőt vett magán és tetetett nyugalommal fordult a csavargóhoz.

— Jounce Perry, mért gyilkoltad meg ezt az ártatlan gyermeket, aki semmit sem vétett neked?

Ransomnak az volt a szándéka, hogy feltartóztatja a csavargót, hátha addig véletlenül valaki erre jönne és segíteni neki a csavargót elfogni.

— Lásd Ransom, én gyűlöllek téged és a hozzátartozóidat és örülök a hugod halálán, mert tudom, hogy az fáj neked.

— Tehát ezért gyilkoltad meg őt?

— Ki mondja, hogy én olyat tettem volna?

— Hiszen nem tagadtad?

— Nem igaz. Csak nem ettem bolondgombát, hogy olyasmivel vádoljam magam, amit el nem követtem.

— Hát be tudnád nekem bizonyítani, hogy Viktóriát nem te gyilkoltad meg?

— Nem vagyok csak bolond, hogy ilyen ostobaságot kövessék el.

— Nem hiszek neked.

— Törődöm is én azzal — felelte a csavargó és a kése pengéjét a piszkos kabátja ujjához fente. Tudnék ugyan vért ontani, de még most nem bántom az életedet.

Távozni akart a csavargó.

— Maradj még — kiáltott rá Ransom, aki e pillanatban az erdei uton egy embert látott közeledni.

Azt hitte, hogy az segítségére lesz a csavargó elfogatásánál.

— Mit akarsz még tőlem? kérdezte az és megállt.

— Felelj néhány kérdésemre.

— Beszélj.

— Mondj el mindent, amit Viktória hugom haláláról tudsz, hiszen te a gyilkosság előtt itt jártál.

— Ki mondta ezt neked?

— Az nem tartozik a dologra.

— Bizonyosan a granoni mérnök. Annak ne higyj.

— Mért ne?

— No hát ő beszélhetne csak Viktória hugod haláláról, mert ő gyilkolta meg merő féltékenységből.

— Igazat beszélj! kiáltotta Ransom és

hirtelen odaugorva megragadta a csavargó karját.

— Hallgass ide. Ez az ember ölte meg Viktóriát, mert attól félt, hogy miatta ő és más leány közt szakítás lesz.

— Istenem, jól sejtettem hát mégis?

(Folytatjuk.)

Nyiltér.

LUHI ERZSÉBET

ásványvíz

Bereg megyében szikla tövében fakad és minden idegen elemtől menten kerül a palaczkba. Kiváló hatású különösen torok, tüdő és gége, ugyszintén a gyomorbántalmak minden neme ellen.

Kitünő nyálkaoldószer!

Előkelő orvosok bizonyítványai csodás eredményekről számolnak be.

A Luhi Erzsébet ásványvíz

kitünő adító ital és borhoz keverve közkedvelt.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérlőségénél

Szolyván (Bereg megye.)

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Erzsébet királyné alap. sorsjáték

FERENCZ FERDINÁND főherczeg öfensége védnöksége alatt

Főnyeremény

100.000

korona érték, továbbá 10,000, 5000, 3000, 2000, 1600, 1000 K. összesen 7000 nyeremény.

Egy sorsjegy 1 korona.

Huzás már holnap.

Kapható Debreczenben: Szent-Királyi Tivadar, Kereskedelmi és iparbank, Közgazdasági bank, Nagyfele tőzsde, Schwarz Dániel, Gréf J., és az Erzsébet Királyné sorsjáték fiók kezelésénél, Budapest, V. Nádor-utca 23.

295/1904. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 101/2. 1904. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Hajdu Böszörményi Közgazdasági bank részére Dezső László ugyanis mint k. k. gyermekei gyámja debreczeni lakostól 2000 korona tőke, ennek 1903. évi szeptember hó 29. napjától számítandó 6 1/2% kamatai és eddig összesen 143 kor. 90 fillér perköltség erejéig 1904. évi február hó 20-án biróilag le- és felülfoglalt és 874 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1904. évi június hó 3-án délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Debreczenben a Sesta-kert 109. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1904. évi május hó 8-án.

Bódogh Zs. birói kiküldött.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontúl minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Egy fiatal ügyes rőfös kereskedő segéd azonnal felvételt a Maradék áruházban, Piac-utca 17.

Eladó ház gyümölcsös kerttel jutányos áron Széchenyi-kert 30. Ugyanott értekezhetni.

Óriási kávé behozatal és kiviteli raktár Lindenfeld J. Jenőnél, Városház-utca 2.

Vasalónók. jó keresettel felvétetnek Hrabéczy Antal ruhafestő és tisztító intézetében. Gyakorlottak előnyben részesülnek.

A főtéren legjobb forgalmu helyen egy üzlet-helyiség kiadó. Közlebbit a kiadóhivatalba. Jelenleg hentes üzlet.

Takarítónő alkalmazást nyerhet. Ha kis családú lakást is kaphat. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Legjobb a valódi „Elefánt” mosó-szükső. Óvakodjunk a hamis, értéktelen utánzatoktól. Kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

Harisnya kötőde Debreczen, Piac utca 32. **Fischbein Katalin** (Schwartz Arminné.) Eivállal harisnyák kötését és fejelést igen mérsékelt áron.

Egy csinosan butorozott szoba külön bejárattal, Széchenyi-utca 27. sz. a. kiadó.

Ócska rezet a legmagasabb árban veszek. Bloxbert Simon rézöntő, Piac-utca 40.

Száraz raktár helyiséget és pinczét keresek a nagytemplom közelében. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Egy csinosan berendezett külön bejáratu utcai szoba egy vagy két fiatal embernek kiadó. Simonffy-u. 19. sz. a.

Óra-, ékszer- és látszer üzlet helyiség áthelyezés.

Tisztelettel értesítjük t. vevőinket és a n. é. közönséget, hogy a 40 év óta fennálló üzletünket **Piac-utca 16. szám alól Huttflész-házba, Piac-utca 77. szám alatt levő, motor erőre** berendezett

Első Magyar Ingaóra gyárunkkal

egybekötöttük.

Készítünk és raktáron tartunk **Precision** és mindenemü ingaórákat a legolcsóbbtól a legdrágábbig, azonfelül dus raktár mindenemü zseb- és ébresztő-órákban, arany- és ezüst ékszerekben, valamint látszerekben is. Minden előforduló órajavításokat eszközünk, régi órák modern órákká átalakítását a legolcsóbban szamitjuk három évi jótállás mellett.

A n. é. közönség becses pártfogását ezután is kérve, vagyunk tisztelettel

SERLI EDE utóda

GASPARIK ANTAL ÉS TARSA

Első Magyar Ingaóra gyárosok, ékszer- és látszer kereskedők.

Klimatikus Szolyva-Hársfalva Hidegviz-gyógyintézet

(Bereg megyében.)

Posta és távirda a fürdő telepen.
(Vasuti állomás.)

Remek szép fekvés, kiránduló helyek és sétányok.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyu-viz és fürdők ez idén ujonnan és czélszerűen átalakított sós és fenyőbélégzési intézet, villany-massze, természetes melegtej, juhsavó, mindezek czélszerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.

Járványmentes hely. Gyógyszertár.

Állandó fürdőorvos. Két vendéglő.

Kitűnő ellátás és lakás.

Elsőrendü cigányzene.

GYÓGYJAVALLATOK:

Tüdőbajok, malária [mocsárláz] gége, hörg és tüdőhurut, emésztetlenség, máj- és lépdagánatok, vishólyaghurut, specifikus s görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vértbajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavaroknál.

Idény: májustól októberig.

Prospektussal s egyéb felvilágosítással szivesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára a gyógyszerészeti málaboratoriuma a „Kigyó”-hoz

Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő közkeveltségnak örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczszipítő s bőráló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztatlanságnál. **1 tégely harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használandó poudert, a mely az arcznak üd, ifju szint kölcsönöz, három éle

Harmat-arczpor, színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által velededik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoz ára 50 fillér. A Mollitergin** nagyobb dobozó 1 és 2 kor. **A Mollitergin** valóbb arcz s különösen kézbőr ápoló foladéka, mely a bőrnek se-lyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos s rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcz bőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finomná tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.**

Mihalovits J. gyógyszerésztára a „Kigyó”-hoz Debreczen.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkopását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségeiktől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz. Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajkenőcs ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle Növényi hajkenőcs.

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! **1 tégely hajkenőcs ára 1 korona. Iztelen csukamájolaj**

A Mihalovits-féle teljesen igtelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szivesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemü készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.